

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Rogoian Liubovi în numele inculpatului Cebotari Alexandru și ultimul, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Cebotari Alexandru XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 04.05.2021 până la 21.07.2021;

Instanța de apel de la 12.08.2021 până la 30.11.2021;

Instanța de recurs de la 16.03.2022 până la 01.06.2022.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 21 iulie 2021, cauza fiind examinată în conformitate cu prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Cebotari Alexandru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de ispășire a pedepsei stabilit lui Cebotari Alexandru, urmând a se calcula din data pronunțării sentinței – 21 iulie 2021.

Măsura de reprimare arestul, numită în privința lui Cebotari Alexandru, s-a menținut până când sentința va deveni definitivă.

Cererea inculpatului Cebotari Alexandru cu privire la încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părților cu liberarea de răspundere penală, s-a respins ca neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, Cebotari Alexandru, la 25 ianuarie 2017 aproximativ la orele 17:40, aflându-se în incinta magazinului „XXXXX” amplasat pe str. XXXXX, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, sub pretextul de a efectua un apel telefonic a dobândit de la Sajin Dumitrița telefonul mobil de model “Blackview” la prețul de 4996 lei, în care se afla instalată cartela Sim, după ce cu bunul însușit, a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i prin acțiunile sale ilegale părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare totală de 4996 lei.

Prin ordonanța procurorului din 23 iunie 2021, s-a modificat învinuirea în privința lui Cebotari Alexandru, în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, după semnele: escrocherie – dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv, faptă care a produs daune materiale considerabile.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia a declarat apel *avocatul Liubovi Rogojan în numele inculpatului și inculpatul Cebotari Alexandru*, prin care au solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților, deoarece partea vătămată nu are careva pretenții materiale față de inculpat.

3.1. În motivarea cerințelor sale au susținut că, la data de 17.06.2021 a înaintat o cerere prin care și-a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, cerere care a fost admisă de către prima instanță, fiind dispusă examinarea cauzei penale în procedura simplificată.

Recurenții menționează că, la data de 17.06.2021, de către inculpat și partea vătămată Sajin Dumitrița în prezența avocatului a fost întocmită cererea de încetare a procesului penal conform art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părților, însă aceasta a fost respinsă de către instanța de judecată prin sentință.

Invocă recurenții că prima instanță nu a ținut cont de faptul că inculpatul a săvârșit infracțiunea la data de 25.01.2017, iar cauza penală respectivă s-a aflat în procedura judecătorului S.Lazari și dacă acesta nu-l anunța în căutare dar verifica dacă dânsul se deținea în stare de arest, cererea de încetare a procesului o depunea atunci, când încă nu era condamnat la pedeapsa cu închisoarea.

Nu este vina inculpatului că dosarul s-a aflat în judecată din anul 2017, dar a fost examinat abia în anul 2021, dânsul nefiind escortat la ședințele de judecată, prin ce i s-a încălcat dreptul de a se împăca cu partea vătămată și de a solicita încetarea procesului în legătură cu acest fapt.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2021, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul Rogojan Liubovi în numele

inculpatului și de către inculpatul Cebotari Alexandru, cu menținerea sentinței fără modificări.

S-a inclus în termenul executării pedepsei lui Cebotari Alexandru perioada aflării în stare de arest de la 21.07.2021 – pînă la data pronunțării prezentei decizii.

4.1. La pronunțarea hotărârii adoptate, instanța de apel a statuat că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și de drept, vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, apreciind faptele săvârșite de inculpat, încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat. Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor.

În plus, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului Cebotari Alexandru în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv.

Necătând la faptul că inculpatul a recunoscut vina în cele incriminate, culpa acestuia în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită și prin următoarele probe, administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate de către prima instanță, verificate prin citire în apel și anume prin: procesul-verbal de audiere a părții vătămate Sajin Dumitrița din 02 februarie 2017 (f.d.12, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 20 februarie 2017 (f.d.16-17, 18, vol.I); procesul-verbal de examinare a obiectului din 22 februarie 2017 (f.d.43, 44, vol.I); procesul-verbal de audiere a martorului Țîpa Ilie din 23 februarie 2017 (f.d. 50, vol.I).

Instanța de apel apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, a conchis că, învinuirea adusă inculpatului Cebotari Alexandru este întemeiată, acțiunile just calificate în temeiul art. 190 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv.

Instanța de apel a constatat că apelanții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de prima instanță, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, însă hotărârea primei instanțe este criticată în partea stabilirii pedepsei, apelanții solicitând încetarea procesului penal în baza art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părților. Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în apel, instanța

de apel a constatat că acesta nu și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, lipsind temeuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei.

Astfel, instanța de apel a relevat că pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, din care considerențe în speța respectivă nu sunt aplicabile prevederile art. 109 Cod penal.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, art. 190 alin. (1) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat.

Astfel, instanța de apel a menționat că pedeapsa se consideră echitabilă când aceasta impune inculpatului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune.

Instanța de apel a reținut că sancțiunea art. 190 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Reieșind din noile limite ale pedepsei principale cu închisoare determinate prin punerea în valoare a prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, coroborat cu art. 190 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a considerat că în privința inculpatului Cebotari Alexandru, pentru comiterea respectivei infracțiuni în mod justificat i-a fost individualizată pedeapsa reieșind din limitele: minimă 3 luni închisoare (art. 70 alin. (2) Cod penal) și maximă 2 luni (1/3 din 3 ani). În atare condiții considerând corect că în privința inculpatului Cebotari Alexandru, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, care reprezintă o individualizare corectă a pedepsei, în raport cu gradul de pericol social al infracțiunii analizate, dar și cu circumstanțele personale ale inculpatului.

În cauza deferită judecării, potrivit sentinței adoptate, Cebotari Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, reținându-se faptul că prezenta cauza penală s-a aflat la etapa judecării cauzei un termen destul de îndelungat, astfel inculpatul fiind privat de posibilitatea obținerii unei hotărâri judecătorești și a judecării cauze într-un termen rezonabil.

La caz, instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat

neîntemeiate alegațiile apelanților privind aplicarea în speță a prevederilor art. 109 Cod penal și încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

Instanța de apel a reținut dispoziția normelor art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, de gravitatea infracțiunii săvârșite – infracțiunea comisă făcând parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, prin prisma art. 16 Cod penal, personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia până și după săvârșirea infracțiunii, precum și din faptul că acesta a recunoscut vinovăția, se caracterizează pozitiv, are un mod de viață social pozitiv cât și de faptul că inculpatul a recunoscut integral vinovăția în comiterea infracțiunii încriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Cu referire la solicitarea apelantului cu privire la aplicarea față de Cebotari Alexandru a prevederilor art. 109 Cod penal și încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată, deoarece, prevederile art. 109 Cod penal stipulează că împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani.

La caz, instanța de apel a reținut condiția obligatorie a normei legale citate supra ce se referă la faptul că pentru ca în privința persoanei să fie aplicabile prevederile art. 109 Cod Penal, pe perioada ultimilor 5 ani nu trebuie să fie înregistrate alte împăcări sau antecedente penale pentru infracțiuni similare.

Însă, reieșind din conținutul informației Biroului de Probațiune Strășeni, se atestă că inculpatul se află la evidență pe motiv că anterior a fost condamnat prin sentința XXXXX, pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) Cod Penal, din care considerente instanța de apel a atestat că prevederile art. 109 Cod penal sunt inaplicabile prezentei spețe, iar inculpatul urmează a fi pedepsit penal pentru comiterea faptei prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal.

Mai mult ca atât acesta execută pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind recunoscut vinovat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) Cod Penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Rogoian Liubovi în numele inculpatului și inculpatul Cebotari Alexandru, care fără a invoca vreun temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului și casarea deciziei.

5.1. În motivarea solicitărilor din recursul declarat, recurenții au invocat că instanța de apel a examinat cauza și a pronunțat decizia în lipsa inculpatului, astfel, fiindu-i încălcate drepturile de apărare.

Instanța nu a ținut cont de faptul că infracțiunea a fost săvârșită la data de 25.01.2017 și a respins cererea de încetare a procesului penal conform art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părților.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Deși recurenții nu indică nici un temei pentru recurs din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs constată că în recursul declarat se face referință la eroare prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, concretizată prin omisiunea instanței de apel de a se expune asupra tuturor argumentelor invocate în apel, dar și pronunțarea unei hotărâri nemotivate.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că cele invocate de recurenți nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, or, la examinarea cauzei, instanța de apel a respectat prevederile art. 414 alin. (1) și (5) și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, pronunțându-se în decizia adoptată asupra tuturor motivelor invocate de apelant, decizia cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În acest sens, Colegiul penal atestă că la soluționarea cauzei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 99-101 și 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, și întemeiat a ajuns la concluzia privind menținerea sentinței prin care inculpatul Cebotari Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal.

Colegiul penal respinge alegațiile recurenților precum că instanța de apel a examinat cauza în lipsa inculpatului, or, la 06 septembrie 2021 de către instanța de apel a fost expediat administrației Penitenciarului nr.13 Chișinău, solicitarea de escortare a inculpatului Cebotari Alexandru pentru a participa în ședință de judecată prin intermediul teleconferinței (f.d.77, vol. II).

Însă, la 30 noiembrie 2021 în adresa instanței de apel prin intermediul poștei electronice a fost expediat procesul-verbal al Penitenciarului nr. 13 Chișinău, potrivit căruia inculpatul poate participa, însă acesta a refuzat de a participa la ședința de judecată cu utilizarea teleconferinței, în acest sens inculpatul a depus o cerere prin care a refuzat de a participa la ședința de judecată prin teleconferință, din motive personale, solicitând totodată amânarea ședinței pe un termen îndelungat (f.d.87-88, vol. II).

Astfel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 30 noiembrie 2021, președintele ședinței a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului Cebotari Alexandru care a depus refuz de a participa la ședința de judecată prin intermediul videoconferinței din motive personale, iar avocatul Rogojan Liubovi a considerat posibil examinarea cauzei în lipsa inculpatului (f.d.89-90, vol. II).

La caz, se atestă că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a examina cauza penală în lipsa inculpatului care fiind legal citat a refuzat de a participa la ședința de judecată, acesta fiind reprezentat în ședința de judecată de către avocatul Rogojan Liubovi.

Referitor la argumentul recurenților precum că instanța de judecată a respins neîntemeiat cererea inculpatului de încetare a procesului penal potrivit art. 109 Cod penal, Colegiul penal constată că, instanța de apel justificat a reținut că condiția obligatorie pentru ca în privința persoanei să fie aplicate prevederile art.109 Cod penal, este că pe perioada ultimilor 5 ani nu trebuie să fie înregistrate alte împăcări sau antecedente penale pentru infracțiuni similare, însă reieșind din conținutul informației Biroului de Probațiune Strășeni, se atestă că inculpatul se află la evidență pe motiv că anterior a fost condamnat prin sentința XXXXX, pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) Cod Penal, din care considerente instanța de apel corect a conchis că prevederile art. 109 Cod penal sunt inaplicabile prezentei spețe, iar inculpatul urmează a fi pedepsit penal pentru comiterea faptei prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal(f.d.17, 18, vol. II)

Colegiul penal relevă că criticile formulate de recurenți sunt identice cu cele indicate în apel și au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4-4.1., soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Așadar, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către avocatul Rogojan Liubovi în numele inculpatului și inculpatul Cebotari Alexandru, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Rogojan Liubovi în numele inculpatului Cebotari Alexandru și ultimul, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Cebotari Alexandru XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *28 iulie 2022*.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan